

Ötödik díjazott

A KAJAK-KENU SPORTÁG

több évtizedes világsikere
MAGYAR ÖRÖKSÉG

A magyar kajak-kenu sport 60 éves történelme során elért sikerei

60 év, 14 olimpiai-, 117 világbajnoki arany. Számok ezek csupán, de nem akármilyenek. Tükrözik és bizonyítják azt, hogy a magyar kajak-kenu vitathatatlanul az ezredforduló legeredményesebb olimpiai sportága hazánkban. Mindez abban az időszakban, amikor a gazdagabb, nagyobb lélekszámú országok a sport más területein utolérhetetlen tempóban fejlődnek, hagynak el bennünket.

Bár a kajak-kenu csak 1936-ban, Berlinben mutatkozott be, és az első két olimpián még nagyon tapasztalatlanok voltunk, azóta sikerült olyan mértékben megerősödni ennek a két szakágnak, hogy ma már 1936 óta átlag minden olimpiára jut egy aranyérem. Sőt, az azóta megszerzett 367 olimpiai éremből 61-et, tehát több mint 16 %-ot ez a sportág szállított.

Az évente megrendezett világbajnokságok statisztikái is egyértelműen bizonyítják, hogy kajak-kenuban Magyarország a világ legjobbjai. Magasan. A 117 arany-, 114 ezüst és 91 bronzérem összesen 322 medália. Ez azt jelenti, hogy a 31 világbajnokság során átlagban több mint 10 érem született világbajnokságonként. A magyar kajak-kenu sport a 40 valaha érmet szerzett ország éremtáblázatán úgy vezet, hogy a második helyezett Szovjetunió (Oroszországgal együtt) 250 világbajnoki medáliája van.

A sportág történetében 1938 óta egyetlen olyan világbajnokság sem volt, amelyen érem nélkül maradtunk volna, 1957 óta pedig egyetlen olyan Európa-bajnokságot sem rendeztek, amelyről ne tért volna haza aranyéremmel a magyar csapat.

De nem csak a számok bizonyítják, hogy tradicionálisan magyar sportágról van szó. Az eredmények, a statisztikák önmagukban szárazak. Ne feledjük, hogy e mögött a csodás felsorolás mögött komoly, meghatározó, hírnevünket a világban szétkürtölő személyiségek állnak. Olyanok, mint a sportág első olimpiai bajnokai, Urányi János és Fábián László; az élete végéig edzősködő, két olimpiai cikluson keresztül szövetségi kapitány dr. Parti János; a mexikói győztes Tatai Tibor és Hesz Mihály; a harminchétszeres magyar bajnok Wichmann Tamás; a kajakkirály Csapó Géza; a generációk számára példakép Foltán László és Vaskuti István; a Szöulból két arannyal hazatérő Gyulay Zsolt, valamint a vele egy négyesben ülő Csipes Ferenc, Hódosi Sándor és Ábrahám Attila; első női olimpiai bajnokaink: Dónusz Éva, Czigány Kinga, Mészáros Erika és a duplázó kajakkirálynő Kőbán Rita; azután Horváth Csaba és a két olimpián is győztes Kolonics György; a legfiatalabbak, a legutóbbi olimpia győztesei: a párosban és négyesben is aranyos Kammerer Zoltán és Storcz Botond, a velük egy négyesben győző Vereczkei Ákossal és Horváth Gáborral, végül pedig a mindig vidám kenu-kettős: Pulai Imre és Novák Ferenc.

Pedig a kajak-kenu sportág az edzői továbbképzést illetően nehéz helyzetben van. Egyetlen, mára már elavult tankönyv áll a mesterek rendelkezésére. A világ azonban valami miatt mégis tele van magyar edzőkkel, mégis mindenki a mi szakembereink titkát próbálja ellesni. A dolog egyszerű. Az igazán nagy kajakosok és kenusok nem tudnak elszakadni a víztől és a

lapáttól. A gyakorlatban izzadsággal szerzett rutinjukat és tudásukat a Testnevelési Egyetemen tanultakkal kombinálva önzetlenül adják tovább, mindenfajta áltudományoskodást mellőzve. Hiszen Angyal Zoltán, Fábiánné Rozsnyói Katalin, Füzesséry Gyula, Granek István, Ludasi Róbert, Péhl József, Sári Nándor, Séra Miklós, Söptei Róbert, Szabó Ferenc, Vajda Vilmos, Vén Lajos - hogy csak a legeredményesebbeket említsük - nem csupán az iskolapadban ülve sajátították el a szakma világhírűvé lett csínját-bínját, hanem a hajóban, a vízen. Éveken át irányították a válogatottakat, nevelték ki az olimpiai-, világ-és Európa-bajnokokat, valamint - kevésbé ismert kollégáikkal együtt - azt a számtalan fiataalt, akik nekik köszönhetően egészséges, sportos életet élnek - esetleg komolyabb eredmény nélkül.

Mert ilyen a magyar kajak-kenu. Alulról építkezik, nem flancol, nem tesz különbséget, nem kérdez, nem vitatkozik, hanem dolgozik. Hosszan és kitartóan. Nem csak a sportolók, nem csak az edzők, hanem a vezetők is. Keresve sem találnánk olyan területet Magyarországon, ahol egy szervezet 60 éves történetében az utolsó 41 év két főtitkár nevéhez fűződik. Cseh Lajos 20 évig, Füleky András 21 éve irányította, illetve irányítja a háttér-munkát. De az elnöki székhelyben ülőknek is részük van a sikerek menedzselésében, a szövetségnek fennállása óta tartó stabil, kiegyensúlyozott működésében. Csak a közelmúlt nagyjait említve: Bonn Ottó nem csak magyar elnök volt 1974 és 1981 között, hanem tizenkét évig a nemzetközi szövetség elnökségi tagja, főtitkára és két olimpia technikai delegátusa is. Vasadi János, 1981 és 1988 közötti elnök vízügyi szakemberként és vezetőként is segítette a szolnoki és szegedi pálya létrejöttét. Boldizsár István, - 1989-től 1992-ig elnök - a sportág első demokratikusan választott elnöke volt, Jakubovics Péter pedig 1993 és 1995 között pedig olyan gazdasági alapot teremtett a szövetségnek, hogy elnöklése alatt három világbajnokságon 20 aranyérem születhetett. A mai elnök, dr. Baráth Etele 1995 óta tartó irányítása és kapcsolatai révén a magyar kajak-kenu sport új dimenzióba lépett, gazdaságilag is teljes mértékben felzárkózott a világhoz. Eredményeképpen, ha úgy tetszik, felülmúltuk a felülmúlhatatlant: az eredmények még tovább javultak.

A kajak-kenu, a látszat ellenére, nem olcsó és nem egyszerű szakág. Technikai sport ez, ha nincs is benne motor. A rengeteg kezdő alá hajót kell tenni, azokat motorcsónakon kísérni kell. A versenyekre a hajókat el kell szállítani. Az egyre jobb versenyzők csak egyre jobb hajókkal tudnak a világ élvonalában maradni. A technika pedig fejlődik, és bizony nem könnyű lépést tartani már úrkorszakot idéző anyagokkal, formákkal, építési módokkal.

Ez a kicsiny, szegény ország a számos tudós, zenész, művész mellett ezen a területen is bebizonyította, hogy csak anyagilag szegény. Alkotókészségben nem. Az sem véletlen, hogy 1997 óta minden évben a mieink nyerik el a *Nemzetek Díját*, 1998-ban pedig Szeged rendezte az etalon, a "legek" világbajnokságát. Olyannyira sikeres volt ott a szervezés, hogy a Tisza-parti város kapta meg a 2002-es Európa-bajnokság, a 2005-ös ifjúsági, a 2006-os felnőtt világbajnokság rendezési jogát. Úgy, hogy a pálya még most is csak 60 százalékban van készen.

A sok csillogó érem, utolérhetetlen eredmény mellett ne feledjük, hogy a magyar szövetség az olimpiai sportág kajak-kenun kívül több más szakágat is irányít. Hiszen itt van mindjárt a maratoni szakág, amelyben az idén Győrben 3 Európa-bajnoki címünk született, de van már a múltból 10 Európa-bajnoki és 14 világbajnoki címünk a maratoni kajak-kenu világversenyek 1988 óta tartó történetéből.

Nem eredmény-centrikus, de a szabadidő-sportok sorából kihagyhatatlan a túra szakág, amelyik a tavalyi évben nyolcvanezer embert mozgatott meg a hazai vizeken. Azután ott

vannak még a vadvíziek, a szlalomosok és a kajak pólósok. Az ország 70 kajak-kenu szakosztályában, viszonylag egyenletes területi eloszlásban, ma ötezer gyerek sportol rendszeresen, versenyszerűen, még ha nem is jut el mindegyikük a csúcsra.

Ilyen a magyar kajak-kenu. Megbízhatóan termel: természetszerető, egészséges sportolókat, utolérhetetlen szakembereket, hírnevet és dicsőséget az országnak, emberi sztárokat és szinte embertelen eredményeket, élő példaképeket. Mert ezekre szüksége van minden nemzetnek. A hétköznapiakba befáradt, sokszor kiábrándult társadalom nagy erőt tud meríteni ezekből a sikerekből. Valahogy az olimpiai közvetítések is arra biztatnak bennünket, hogy ne aggódjunk, mert hátravan még a kajak-kenu, ott biztos lesz érem. Volt is 1956 óta mindig. És a jó hír az, hogy egyre több van. Éljen a magyar kajak-kenu!

Schulek Csaba
sportfőszerkesztő, Duna Televízió